

PAVYZDINGAS KUNIGAS IR GERAS DAILININKAS

Pijaus Brazausko 80 m. sukakties proga

Nedaug mūsų tarpe atvejų, kad viename asmenyje būtų geras dvasininkas ir kartu geras, išsimokslinęs dailininkas. Bene vienintelis pavyzdys — kun. Pijus. Sūduvos krašto sūnus, šiuo metu gyvenęs North Bende, Oregono valstijoje. Tai tauri ir įdomi asmenybė, su kuria pravartu bent šiek tiek susipažinti.

Pijus gimė 1905.XI.28 Bartininkų k., Pilviškių valsčiuje, (nenustebkite!) labai sveikoje, lietuviškoje, katalikiškoje, keturiolikos vaikų šeimoje, kaip 7-ias vaikas 8 brolių ir 6 seserų tarpe. Tėvas — ūkininkas, taip pat vardu Pijus, motina Kotryna Dičpinigaitė. Tėvai kilę iš garsios Olekų giminės, iš kurios yra išėję 18 kunigų, jų skaičiuje vyskupas Juozapas Oleka (1812-1891).

Mokėsi Bagotosios pradžios mokykloje, iš kurios 1919 m. įstojo į Marijampolės (vėliau Rygiškių Jono) gimnazijos II klasę. 1923 m. priimtas į Seinų kunigų seminariją, kuri tuo metu buvo Gižų dvare. Vieną pirmųjų šventinimų jam suteikė seminariją aplankęs Vilniaus vyskupas Jurgis Matulaitis. Pijus seminariją baigė ir 1930.VI.22 buvo pašventas kunigu. Pirmasis

BRONIUS KVIKLYS

paskyrimas buvo Kalvarijos parapijos vikaru. Čia jis pakeitė savo kiek vyresnį konfratru kun. Vincentą Brizgį, kuris vyko į Romą studijoms. (Vėliau vyskupas.)

Uoliai dirbęs sielovados darbą parapijoje, 1932 m. buvo perkeltas vikaru į Aleksotą, taigi į Kauną. Leidus vyskupui, čia jam buvo sudarytos sąlygos studijuoti Kauno Meno mokykloje, kurią jis geriais pažymiais baigė 1936 m. Kartu buvo A. Fredos žemės ūkio bei sodininkystės mokyklos kapelionas. Nelengva buvo visas pareigas suderinti, darbus atlikti. Bet Pijus ištvėrė.

Gyvendamas ir dirbdamas Aleksote-Fredoje, jautriai pergyveno mūsų lakūnų tragediją ir čia, pagautas įkvėpimo, dar prieš atvežant į Kauną jų kūnus, nutapė vieną geriausių savo paveikslų nepamirštamiems didvyriams Dariui-Girėnui atminti — „Verkia Lietuva didvyrių“. Veikiai atsirado ir daugiau religinių kūrinių.

1936-1944 m. vikaravo Pajevonio, Bartininkų, Šakių

ir vėl Pajevonio parapijose. Įsisavinęs sieninę tapybą, gražiai išdekoravo mūrinę Pajevonio bažnyčią įvairiais religiniais paveikslais. Ši bažnyčia buvo besitraukiančios vokiečių kariuomenės 1944.VIII.31-IX.1 naktį smarkiai apgriauta; tada ji neteko gražių bokštų. Pokario metais atstatyta, deja jau be jų.

Vilkaviškio vyskupijos kurija, įvertindama Pijaus nuopelnus bažnytinio meno srityje, buvo paskyrusi jam stipendiją į Paryžių studijuoti religinio meno dalykų, deja, prasi-dėjęs karas nebeleido šio projekto įvykdyti.

Pajevonio parapija, kurioje dirbo Pijus, buvo netoli Prūsijos sienos, taigi 1944 m. viduryje jam teko patirti karo baisumus, bombardavimus. Pasienio gyventojai buvo evakuojami į Vokietijos pasienį; frontui lūžus, jie bėgo tolyn į Vokietiją, o vėliau dar toliau... Bėgo ir Pijus su daugeliu savo parapijiečių, iš tolo stebėdamas subombarduotą savo bažnyčią.

Pasitraukęs į Vokietiją, 1945-1949 m. gyveno ir dirbo Austrijoje; tremtinių stovyklos Glasenbache-Salzburgo kapelionas. Gavęs tetos Onos Starkuvienės kvietimą, emigravo į JAV-bes ir čia buvo pakviestas kardinolo Ritter'io į vokiečių parapiją St. Engelberte, St. Louis, Mo. Čia jis ir dirbo 1950-1951 m. 1951-1971 m. Švč. Širdies ligoninės kapelionas Eugene. 1971-1980 m. Šv. Kotrynos poilsio namų kapelionas North Bende, OR. 1980 m. išėjo pensijon. Gyvena North Bende ir padeda vietos klebonams.

Per visą savo gyvenimą Pijus yra nutapęs daug paveikslų ir beveik išimtinai religinėmis temomis. Daugelis jų liko Lietuvoje ar žuvo karo audrose bei gaisruose. Bet ir išvijoje jo indėlis mūsų religijai meną nemažas. Iš jų pažymėsime tik keletą: „Lietuva po raudonąja žvaigžde“; „Lietuvos karaliaus Mindaugo krikštas“ — triptikas 8'x16' (jo miniatiūrinis atspaudas įdėtas Vilniaus arkivyskupijos bažnyčių knygos 21 psl.); „Keturi evangelistai“ (2 komplektai); visą eilę žymesniųjų mūsų vyskupų bei dvasininkų portretų; keturioms bažnyčioms jis nutapė skirtingas Kryžiaus kelių stotis; Šv. Kazimiero 500 m. mirties sukakties proga sukūrė keletą mūsų šventojo paveikslų (jų vieno kopija atspausdinta minėtos Vilniaus arkiv. knygos 234 psl.). Labai vykusiai aliėjiniais dažais nutapytas Vilniaus vyskupo Jurgio Matulaičio portretas (144 psl.). Yra nutapęs po keletą Kristaus, Marijos, kitų šventųjų atvaizdų. Su savo darbais yra dalyvavęs keliose parodose Austrijoje ir JAV-bėse.

Nors lietuvių spaudoje apie P. Brazausko kūrybą nedaug buvo rašyta, bet ją keliais

Kun. Pijus Brazauskas — jubilias.

atvejais gražiai įvertino amerikiečių spauda, jų meno kritikai. Jų skaičiuje minėtinas Michael Ricciardelli darbas — Pijaus darbų aprašymas bei įvertinimas, paskelbtas „Catholic Sentinel“ savaitraštyje; prancūzės Paulette Beall, Oregono universiteto muziejaus kuratorės. Iš lietuvių apie Pijaus religinę kūrybą yra kiek plačiau rašę: meno kritikas Stasys Goštautas „Antologio Biografica Del Arte Lithuania“, Medellin, Kolumbijoje,

Alg. Kezys knygoje „Lietuvės dailininkas išvijoje“. Plati biografija paskelbta Cambridge, Anglijoje, išleistame žodyne „Dictionary of International Biography“. Kai kuriuos Pijaus darbus yra įsigijęs „Alkos muziejus“. Šių eilučių autorius nori dar pastebėti, kad kun. Brazauskas jam labai uoliai talkino ruošiant spaudai „Lietuvos Bažnyčių“ knygų Vilkaviškio tomą ir uoliai rinko jo spaudos darbus reikalingas lėšas. Baigdami trumpą Pijaus

gyvenimo ir darbų apžvalgą, nuoširdžiai ji sveikiname garbingos 80 m. amžiaus sukakties proga ir džiaugiamės sukaktuvininko pozityvia veikla sielovadoje ir religinio meno baruose.

GERAS ĮSPĖJIMAS

Persekioti kitataučius — ne tik negarbinga, bet ir neišmintinga.

Antanas Smetona

A.†A. CHARLES GENIS

Gyveno Cicero, Ill.
Mirė 1986 m. sausio 7 d., 9:00 val. vak., sulaukęs 89 m. amžiaus.
Gimė Lietuvoje, Vainuto mieste. Amerikoje išgyveno 73 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Mary (Kwiatkowsky), sūnus Richard ir žmona Bernardine, duktė Helen Dawly ir vyras Garwin, 9 vaikaičiai.

Priklausė Cicero Schoolboard District #99, Cicero Zoning Board, Smoke Abatement Commission, Cicero Regular Republican Party, Cicero Lithuanian Improvement Club, Lithuanian Soldiers Society, Lithuanian Red Rose, B & A. Club, Sisters of St. Casimir Auxiliary, Marian Fathers Auxiliary, St. Anthonys Holy Name Society ir Susivienijimo klubams.

Kūnas pašarvotas Petkaus koplyčioje, 1410 S. 50th Ave., Cicero ketvirtadienį, sausio 9 d. ir penktadienį, sausio 10 d., nuo 2-9 val. vak.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, sausio 11 d., iš koplyčios 9:30 val. ryto bus atlydėtas į Šv. Antano parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Vietoj gėlių prašome Jūsų nuožūria aukoti labdarai. Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: žmona, sūnus ir duktė.

Laid. direkt. Donald A. Petkus. Tel. 863-2108.

Jaunystės brangiam draugui

A.†A. JONUI ADOMONIUI mirus,

jo mylimą žmoną ALDONĄ, seserį SAVUTĘ su šeima ir tetą STASĘ BALČIŪNAITĘ nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi.

Brazdžių šeima

A.†A. George LaPinska

Gyveno Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1986 m. sausio 8 d., sulaukęs 79 m. amžiaus. Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Agnes (Mačulonis), duktė Roberta Penksa, 3 sūnūs: Karl Lapinska, Frank LaPinska ir žmona Barbara, Joseph ir žmona Victoria, 6 vaikaičiai, 2 provaikaičiai.

Kūnas pašarvotas Lack-Lackawicz koplyčioje, 2424 W. 69th St., ketvirtadienį, sausio 9 d., nuo 3-9 val. vak.

Laidotuvės įvyks penktadienį, sausio 10 d., iš koplyčios 9:00 val. ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje 9:30 įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: žmona, sūnūs ir duktė.

Laid. direkt. Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. 737-1213.

A.†A.

dr. agr. VLADUI BUBLIUI

mirus, žmoną STASĘ, sūnus ROMĄ, ALGĮ, jų šeimas ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučia

Monika Povilaitienė

A.†A. PRANEI MACKE-MAČIUKAS

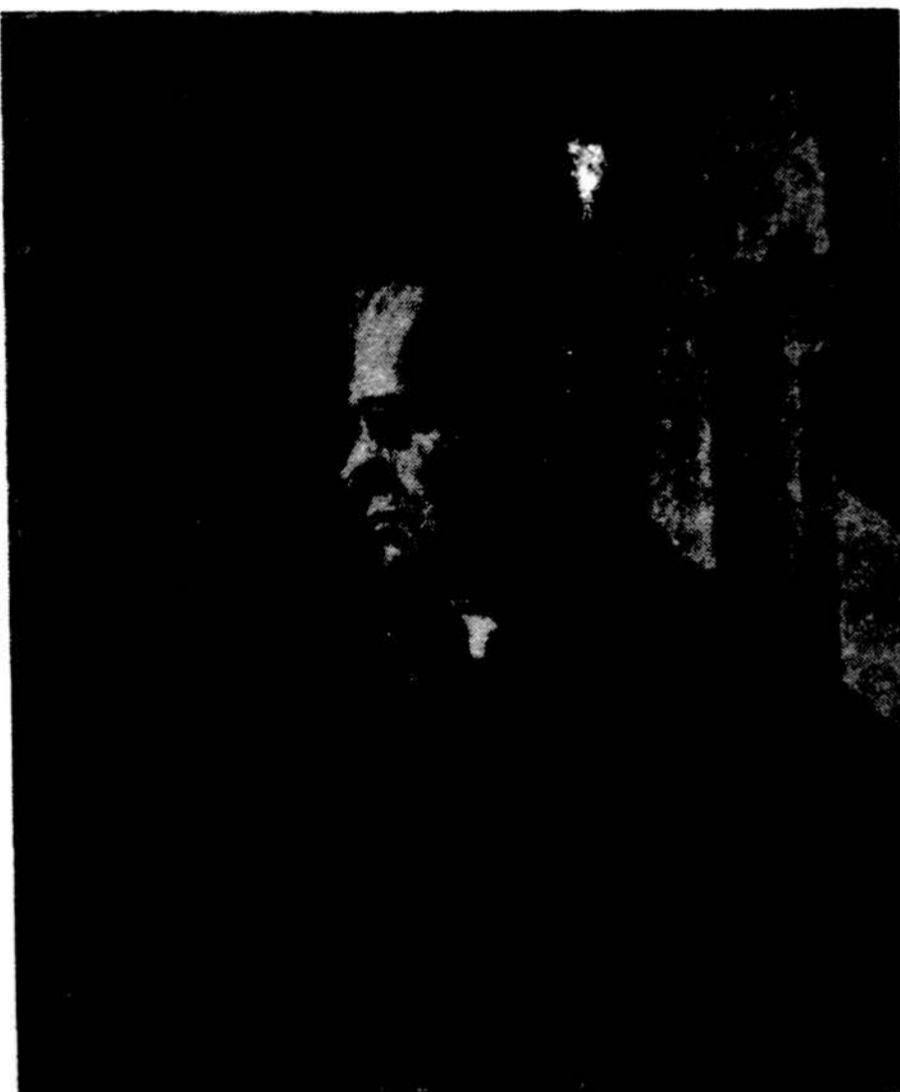
staiga mirus, jos vyrą KAZĮ MACKE-MAČIUKAS, sūnų ir dukteris su šeimomis, švogeri VLADĄ MAČIUKĄ ir kitus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė.

BIRŽŪNŲ klubo valdyba ir nariai

A.†A. VYTUI RADŽIUI

mirus, žmoną IRENĄ ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė netekę ilgamečio, veiklaus „Dainavos“ ansamblio puoselėtojo.

Elena ir Mečys Wasilewski

Garbingasis Dievo Tarnas arkiv. Jurgis Matulaitis. Kun. P. Brazausko meno kūrinys.

Laiškas

DĖL KLAIDOS

Lietuvių Krikščionių demokratų sąjungos biuletenyje No 55, 1985 rugpjūčio mėnesio, straipsnyje „Kodėl tik \$181.000“, kalbant apie vieną lietuvių fondą buvo per klaidą panaudotas Tautos Fondas ir to kito fondo tikslai, finansiniai ištekčiai, lėšų investavimo metodai ir kt. priskirti Tautos Fondui.

TF susisiekt su LKDS biuleteniu, atkreipdamas dėmesį į šią nemalonią klaidą ir būvome užtikrinti, kad ji bus atitaisyta. Mūsų dideliame nustebimui „Pasaulio Lietuvių“, kuris tikrai turėtų būti geriau informuotas bent apie labiau žinomus lietuvių fondus, savo 1985. Nr. 10, puslapy 35 žinutėje „Krikščionys Demokratai apie Tautos Fondą“ persispausdino dalį straipsnelio ištaisai cituodami iš LKDS biuletenio ir pridėdami savo komentarą.

TF kreipėsi į „Pasaulio Lietuvių“ redaktorių Bronių Nainį, atkreipdami jo dėmesį į tai, kad LKDS biuletenyje buvo aiškiai padaryta klaida ir kad neteisingos informacijos sklaidymas pažeidžia Tau-

tos Fondą, nepasitarnauja lietuvių visuomenei ir net kenkia „Pasaulio Lietuviui“, kaip rimtam PLB žinių šaltiniui.

Tačiau TF gavo šį atsakymą iš Nainio: „Tuos partinius pletkelius ir pamokslėlius gal geriau pasilaikykite sau ir rūpinkitės ne kam PLB redaktorius, bet kam Jūs patys pasitarnaujate. b.n.“ Buvome tikrai nustebinti redaktoriaus tokio lygio atsakymu.

„Pasaulio Lietuvių“ redaktorius turi negincijamą teisę turėti savo nuomonę apie Tautos Fondą ir jo tikslus, bet sąmoningas sklaidymas aiškiai neteisingų ir galimai kenksmingų žinių apie Tautos Fondą yra jau visai kitas reikalas. Laisvajame pasaulyje organizacijos ir pavieniai asmenys yra net specialiais įstatymais nuo tokių pažeidimų apsaugojami.

Šiuo atveju yra nuostolis ne tik lietuvių visuomenei, kuri tikrai užsitarnauja būti tiksliau ir atsakomiau informuojama, ir pačiam „Pasaulio Lietuviui“, kurio informacija ateityje jau bus sunkiau pasitikėti.

Su pagarba,

J.L. Giedraitis
TF valdybos pirm.

TIK KĄ IŠEJO IŠ SPAUDOS

ĮDOMI KNYGA

KUNIGAS JUOZAS

VAILOKAITIS

Parašyta

Jono Sako-Sakevičiaus

Joje plačiai ir išsamiai aprašoma kun. J. Vailokaitis veikla prieš Pirmąjį pasaulinį karą, per karą ir nepriklausomybės laikais. Ypač įdomiai aprašyta kun. J. Vailokaitis gyvenimas Sibire ir gyvenimo pabaiga bei mirtis Lietuvoje.

Knyga gaunama „Draugo“, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

Su persiuntimu 9.50 dol.

Ilinojais gyventojai dar prideda 64 ct. valstijos takso.

